

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

(ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՒՔԸ ՔՐԻՍՏՈՍՈՒԿ ՄԻԱՅՆ
ԻՐԱՎՈՐԾԵԼԻ)

«Զի՛ խնդրե՛մ զկենդանին ընդ մեռեալս»
ՂՈՒԿ. ԻՊ. 6

Անհերքելի և անուշանալի իրողութիւն մըն է մահը ամէն մարդկային էակի համար։ Անհրկա ամենաստոյգ ապագան է կեանքին։ ու կու գայ իր ոտամած ձեռքը գնելու մեր սրտին վրայ, երբ կը հնչէ ճակատագրական պահը մեզի համար։ Այլեւս պիտի չպատկանինք այս աշխարհի, և ոչ իսկ մենք մեզի, այլ միմիայն անոր — մահուան։

Բայց մենք իրողութիւններն անտեսելու մեր անհոգութեամբ՝ կ'ապրինք այնպէս որպէս թէ կ'անգիտանանք մեր կեանքին պարտադրուած այդ անխուսափելի վախճանը։ Ու հոս, անհրաժեշտ է որ մեզի նշանաբան ընենք ուխտագրէն հարուածեամբ ապրող լուսկեացներու սա յատկապէս նշական խօսքը — Յիշէ մահուանդ ժամը, յիշէ որ պիտի մեռնես։

Ուրեմն պիտի մեռնինք։ Սակայն ատոյժ կը վերջանայ ամէն բան։ — Անշուշտ ոչ։ Մեր այս կեանքն իսկ մեզի կը ներդրէնչէ անմահութեան և հանդերձեալ կեանքի իտէալը ու կը խանդավառէ մեզ։ Կ'ապրինք ոչ թէ ներկային այլ ապագային համար։ Սերմնացանը կը սերմանէ՝ հունձքին ակնկալութեամբ։ ճարտարագետը քարեր իրարու վրայ կը կուտէ՝ շէնքին հեռանդրկարող մտադրաւուած։ ու գաստիարակը կը կրթէ մանուկը՝ ապագայ մարդը տեսնելով անոր մէջ։ Մենք ոչ թէ կ'ապրինք, այլ միշտ ապրել կը յուսանք, ըսած է Բասկալ։ Արգարեւ ապրիլը յուսալ մըն է։ ու մենք այդ յոյսը ոչ միայն այս կեանքին մէջ կը կրենք մեր էութեան խորը, այլ նաեւ զայն կը փոխադրենք հանդերձեալին։

Երկրագունդի բոլոր կէտերուն վրայ ու պատմութեան բոլոր դարաշրջաններուն, մարդկային հոգին ունեցած է յաւիտեանականութեան այդ երազը։ Այս ձգտումը եւ թէ ոմանց մօտ անորոշ փափաք մըն է վերապրելու, ուրիշներու համար՝ անխորտակելի համոզումի մը կնիքը կը կրէ ար-

դէն։ Յիրաւի, մարդ չի կրնար ընդունել թէ քանի մը վայրկեանի համար միայն պիտի երեւի կեանքի այս թատերարժիւն վրայ, այնուհետեւ ի սպառ կորսուելու և անէանալու համար, անհունին գիրկը։

Եւ սակայն մահը ստուգութիւն մըն է մեր կեանքին մէջ, և մենք ամէն օր քայլ մը աւելի կը մօտենանք անոր, որ կուգայ վերջնականապէս մեզ ընդգծելու իր մթնութեան անդունդին խորը։

Ո՞ր պիտի երաշխաւորէ յաւիտեանապէս ապրելու մեր այս տենչը և զայն իրագործէ մեր զիտակցական և հոգեկան գոյութեան մէջ։ — Քրիստոնէութիւնը կ'ըսէ, Քրիստոս յարեաւ։

Արեւելքի պայծառ առաւօտներէն մին էր երբ այս աւետիսը առաջին անգամ տրուեցաւ մարդկութեան։

Իրենց տիրոջ ստեղծելի մահէն յետոյ աներեւութացեալ էին Յիսուսի աշակերտները։ Մենք կը յուսայինք թէ, կ'ըսէին, նա է որ պիտի փրկէր իսրայէլը։

Սակայն, յանկարծ, զարմանահարալուր մը կը տարածուէր բարեկամներու շրջանակին մէջ, թէ Տէրը կենդանի էր։ Մագդաղենացին զայն տեսած էր, նա երեւցած էր Պետրոսի, և սղջուած էր տասներմէկը վերնատան մէջ։ Յազթահարուած էր մահը։

Քրիստոս յարեաւ։ Եւ խաչեալը իբրեւ վկայ ունի իր առաքեալները և եկեղեցւոյ բոլոր մարտիրոսները։ Երանց կրած չարչարաններուն ի տես թերեւս պիտի ընկերկէր մահուան պատկերին առջեւ մոլեալ խնդ խմող Սոկրատ մը։

* * *

Պարապ գերեզմանի մը շուրջ չէ որ կը համախմբուինք Զատիկի առաւօտուն, այլ ներշնչուելու այն կեանքով որ ծաւալեցաւ անկէ և լեցուց մարդով տիեզերքը։

Զի՛ խնդրէ՛ք զկենդանին ընդ մեռեալս։ Պէտք չէ ողջը մեռելներուն մէջ փնտռել։ Յիսուս արգարեւ կենդանի է ոչ թէ որովհետեւ յարութիւն առած է, այլ յարութիւն կ'առնէ որովհետեւ յաւիտեանապէս կենդանի է։

Ան իր մէջ անմահութիւնը կը կրէր գերեզման դրուելէ առաջ։ Զի բաւականա-

նար միայն նկարագրելով յաւիտենական կեանքը, այլ զայն կ'իրագործէ այս երկրի վրայ իսկ:

Քրիստոս անմահութիւնը կը կրէր իր խօսքերուն, իր գործքերուն, իր չարչարանքներուն և նոյնիսկ իր մահուան մէջ:

Փրկիչը մեր տէրն է ու պաշտպանը, մենք կը դողանք մահուան առջեւ: Հաւատալ թէ Անիկա յարութիւն առաւ թափուր ձգելով գերեզմանը և երեւցաւ իրեններուն, երաշխաւորութիւն մը չէ մեր հոգեկան փրկութեան համար, եթէ երբեք մեր կեանքով չնմանինք Քրիստոսի, եւ անմահութիւնը չապրինք մեր այս կեանքին մէջ իսկ:

Յաւիտեանական կեանք. այս բացատրութիւնը իմաստասիրական տարագ մը չէ մեր մարդկային կարելիութիւններէն գերազանցողէն վեր մնալու դատապարտուած: Անիկա այս աշխարհի վրայ իսկ ապրուած բարոյական և հոգեկամ վիճակ մըն է զոր մեր հետ պիտի փոխադրենք մեր անգրչիրմեան կեանքին մէջ:

Այս օրինակը մեզի կու տայ նոյնիսկ Յիսուս Քրիստոս՝ իր կեանքով: Անոր համար ներկայի և յաւիտենական կեանքի այս երկուութիւնը զոյութիւն չունի: Երեսուս չ'ըսեսք թէ ես պիտի ըլլամ, այլ ես եմ Յարութիւն և կեանք. ով որ ինծի կը հաւատայ պիտի ապրի, եթէ նոյնիսկ մեռնի. և ով որ կ'ապրի և կը հաւատայ ինծի՝ պիտի չ'մեռնի (Յովհ. ԺԱ. 15):

Քրիստոս մեկնակէտն է այն երկու ուղիներուն որոնք մեզ պիտի տանին դէպի կեանք կամ դէպի մահ: Քրիստոսի հետ մեր բարեկամութիւնը մեր միակ երաշխաւորութիւնն է մտնելու համար անմահութեան ճամբուն մէջ. մինչ ժխտական կեցուածք մը մեզ պիտի տանի մահուան և յաւիտենական դատապարտութեան: Ահա

էականը մեզի համար, մենք որ վաղուան մեռելները պիտի ըլլանք:

Արդ, յարութիւն պիտի առնե՞նք մենք եւս: — Այո՛: Բայց կենդանի՞՞ հնք: Եթէ կ'ուզենք ապրիլ, պէտք է գիտնալ թէ ինչ բանը կը սպաննէ: Մահէն առաջ մարդը մահացնողը մեղքն է: Ով որ իր անձը միայն ունի իրեն իտէպլ և անոր շուրջ կը դառնան իր ըլլոր գործերը, արդէն իսկ չարիքն ու մեղքը կը կրէ իր մէջ: Ու եթէ ետապրութեան հետ մարմնաւոր հաճոյքներն եւս մտած են ներս մեր էութենէն՝ արդէն իսկ դատապարտուած ենք մեռնելու:

Բայց կայ նաեւ միւս ուղին ուր Աստուած կը սպասէ իր ողորմութեամբ, մեզի տալու համար մեր հոգիներուն փրկութիւնը՝ անմահութեան խոստումով: Եթէ իր Միածին Որդին մեր մարմինն ու արիւնը առաւ պարզապէս պատուար կանգնելու համար էր մահուան ու կեանքին միջեւ:

Քրիստոսի յարութիւնը մեզի անհաւատալի պիտի թուի եթէ մեր ներքին կեանքին մէջ յարութիւն առած չենք: Ու յարութիւն առնելու համար նախ պէտք է մեռնիլ, մեռնիլ անձնասիրութեան, ետասիրութեան, վերջապէս մեղքին համար: Զկայ Զատիկ առանց Աւագ Ուրբաթի (Հոռոմ. Զ. 5):

Մարգոց մէջ փոխանակ ատելութեան եթէ ներողամտութիւնը թագաւորէ, ետասիրութեան տեղ՝ ուէրը, մեղքին տեղ՝ սըրբութիւնը, հպարտութեան տեղ՝ խոնարհութիւնը, այն ատեն յաղթահարած կ'ըլլանք մահը այս աշխարհին վրայ նոյնիսկ:

Ով որ այս հասկացողութեամբ և քրիստոնէական լըլըութեամբ կը նայի այս կեանքին պիտի յաղթէ մահուան և ապրի յաւիտեան:

ՊՍԱԿ ՎՐԴ, ԹՈՒՄ ԱՅԵԱՆ

Աղեփամդրիա